

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра обліку і оподаткування

ПРОЕКТ

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Бухгалтерський облік

(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Менеджмент»

(назва)

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми

Розробник: Олена ДОВЖИК, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування	протокол від. № _____
	Завідувач кафедри _____ <u>Інна НАЗАРЕНКО</u> (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ **Наталія СТОЯНЕЦЬ**
(підпис)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Бухгалтерський облік							
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту/Обліку і оподаткування							
3.	Статус ОК	Обов'язкова навчальна дисципліна							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	Менеджмент / 073 Менеджмент							
5.	ОК може бути запропонований для	-							
6.	Рівень НРК	6 рівень НРК							
7.	Семестр та тривалість вивчення	Для денної форми: 5 семестр, 1-15 тиждень. для заочної форми: 4 курс							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС – денна форма навчання. Обсяг навчальної дисципліни становить 4 кредитів ЄКТС – заочна форма навчання.							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	денна форма				заочна форма			
		Контактна робота(заняття)			Самостійна робота	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		46	30	-	74	14	10	-	126
10.	Мова навчання	українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.е.н., доцент Довжик Олена Олександрівна							
11.1	Контактна інформація	м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, факультет Економіки і менеджменту, кафедра Обліку і оподаткування (ауд. 109е), olena.dovzhyk@snau.edu.ua							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна «Бухгалтерський облік» спрямована на формування у здобувачів освіти теоретичних знань та вироблення практичних навичок з методології та методики ведення обліку, відображення на рахунках бухгалтерського обліку господарських операцій, набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні. А також оволодіти вміннями узагальнювати результати облікового процесу, розуміти, читати та сприймати облікову інформацію з точки зору прийняття управлінських рішень. Вивчення дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти компетентностей – здатність застосовувати основи обліку в діяльності підприємств.							
13.	Мета освітнього компонента	є формування у студентів системи теоретичних знань та опанування умінь і навичок із ведення бухгалтерського обліку на підприємствах							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами	Освітній компонент базується на дисциплінах: Фінанси, гроші і кредит. Освітній компонент є основою для дисциплін: Міжнародні економічні відносини							

	ОП	
15.	Політика академічної доброчесності	Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці сайту: https://academiq.org.ua та https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ Для здобувачів освіти є неприйнятним: - під час виконання завдання та теоретичного опитування використання джерел інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, посібники), електронні (телефони, планшети) - за використання заборонених пристроїв і джерел інформації під час контролю знань здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал, що може призвести до виникнення академічної заборгованості. - за списування під час виконання окремих завдань здобувачу вищої освіти знижується оцінка або не зараховується завдання залежно від часу виявлення та ступеня порушення академічної доброчесності.
16.	Посилання на курс в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=293

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК			Як оцінюється ДРН
	ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.	ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.	
ДРН 1. Розуміти систему сучасного нормативного регулювання бухгалтерського обліку, основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності.		X		дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 2. Набуття вмінь застосовувати методику і техніку ведення облікових, аналітичних процедур різних ділянок фінансово-господарської діяльності підприємств.		X		дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 3. Розуміти та проводити узагальнення основних господарських процесів та складання фінансової	X			дискусії, виконання завдань, експрес-опитування

звітності використання показників.	та її				
--	----------	--	--	--	--

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

3.1 Зміст освітнього компонента (програма навчальної дисципліни)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з	Лаб. з.		
Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку. Суть і значення бухгалтерського обліку як основи підприємницької діяльності. Функції і завдання бухгалтерського обліку. Види обліку. Нормативно-правова база регулювання обліку. Класифікація господарських засобів, джерел їх утворення (фінансування).	6/2	2/-		6/10	Основні джерела: 1, 7, 8,9, 10,12 Додаткові джерела: 1, 2, 3,4 Інформаційні ресурси: 5 Програмне забезпечення: 1
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку, характеристика об'єктів обліку. Загальна характеристика методу бухгалтерського обліку та його елементи. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку.	8/2	4/-		6/10	Основні джерела: 1, 7, 8,9 Додаткові джерела: 1, 2, 5 Програмне забезпечення: 1
Тема 3. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку. Оцінка як система вартісного виміру. Калькуляція та калькулювання. Класифікація витрат.					
Тема 4. Балансовий метод відображення інформації в	6/-	4/-		6/10	Основні джерела: 1, 7, 8-11 Додаткові джерела: 1, 2, 5 Програмне забезпечення: 1

<p>бухгалтерському обліку. Бухгалтерський баланс, його зміст і складові елементи. Сутність та умови визнання активів, зобов'язань і власного капіталу. Основне балансове рівняння. Зміни в балансі, обумовлені господарськими операціями. Форма, структура і зміст розділів балансу.</p>					
<p>Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис. Облікові регістри та форми бухгалтерського обліку. Рахунки бухгалтерського обліку, їх призначення і будова. Подвійний запис, його сутність і значення. Синтетичні та аналітичні рахунки та зв'язок між ними. Узагальнення даних поточного обліку Класифікація рахунків бухгалтерського обліку. Економічний зміст та структура Плану рахунків бухгалтерського обліку. Поняття облікових регістрів та їх класифікація. Форми ведення бухгалтерського обліку. Методи виправлення помилок у бухгалтерському обліку.</p>	6/-	4/-		6/10	<p>Основні джерела: 1, 7, 8,9, 10,11,12 Додаткові джерела: 1, 2, 8 Програмне забезпечення: 1</p>
<p>Тема 6. Облік процесу придбання та використання активів підприємства. Облік процесу придбання необоротних активів. Документальне оформлення операцій з придбання основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів..</p>	6/2	2/2		6/12	<p>Основні джерела: 3-9, 11, 12 Додаткові джерела: 1,2,3 Інформаційні ресурси: 5 Програмне забезпечення: 1</p>

<p>Характеристика рахунків з обліку придбання основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів. Облік процесу придбання виробничих запасів. Документальне оформлення операцій з придбання виробничих запасів. Транспортно-заготівельні витрати та їх облік. Характеристика рахунків з обліку придбання виробничих запасів. Відображення придбання виробничих запасів в системі рахунків бухгалтерського обліку.</p>					
<p>Тема 7. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг. Облік процесу виробництва та визначення собівартості готової продукції. Документальне оформлення витрат на виробництво продукції. Прямі та непрямі витрати. Характеристика рахунків з обліку витрат на виробництво продукції, відображення їх в обліку. Визначення фактичної виробничої собівартості продукції.</p>	4/-	2/-		4/10	<p>Основні джерела: 3-8, 11 Додаткові джерела: 5 Інформаційні ресурси: 5 Програмне забезпечення: 1</p>
<p>Тема 8. Облік процесу реалізації продукції, використання робіт і послуг. Економічна характеристика та основні завдання бухгалтерського обліку процесу реалізації. Рахунки, призначені для обліку процесу реалізації. Визначення відхилень фактичної собівартості готової продукції від планової.</p>	4/2	2/-		6/10	<p>Основні джерела: 3-8, 11 Додаткові джерела: 4 Інформаційні ресурси: 5 Програмне забезпечення: 1</p>
<p>Тема 9. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів. Визначення поняття «фінансовий результат» та правила обліку фінансових результатів. Рахунки для обліку фінансових результатів та основні кореспонденції.</p>	4/2	2/2		6/4	<p>Основні джерела: 3-8, 11 Додаткові джерела: 4 Інформаційні ресурси: 5 Програмне забезпечення: 1</p>

Тема 10. Основи фінансової звітності. Сутність фінансової звітності та мета її складання. Нормативно-правове забезпечення та державне регулювання фінансової звітності в Україні. Види, класифікація та склад звітності підприємств.	2/2	2/2		6/10	Основні джерела: 5-10 Додаткові джерела: 4 Програмне забезпечення: 1
Всього	46/14	30/10		74/126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Розуміти систему сучасного нормативного регулювання бухгалтерського обліку і оподаткування, основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 2. Набуття вмінь застосовувати методику і техніку ведення облікових, аналітичних процедур різних ділянок фінансово-господарської діяльності підприємств.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 3. Розуміти та проводити узагальнення основних господарських процесів; розраховувати суму податкових зобов'язань.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання завдань	50 балів / 50%	кожне практичне заняття
2.	Експрес-опитування	10 балів / 10%	кожного практичного заняття
3.	Тестування знань і вмінь	10 балів / 10%	кожного практичного заняття
4.	Екзамен	30 балів / 30%	на екзаменаційній сесії

Для оцінювання очікуваних результатів навчання *здобувачів заочної форми навчання* передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання завдань	30 балів / 30%	кожне практичне заняття
2.	Експрес-опитування	10 балів / 10%	кожного практичного заняття

3.	Тест множинного вибору	30 балів / 30%	відповідно до графіку освітнього процесу
4.	Екзамен	30 балів / 30%	на екзаменаційній сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання завдань	<i><29 балів</i>	<i>30-36 балів</i>	<i>37-44 балів</i>	<i>45-50 балів</i>
	Завдання не виконано	Завдання виконане, але деякі питання не розкриті, мають місце неточності	Завдання виконане, але мають місце незначні неточності	Завдання виконане, всі питання розкриті
Експрес-опитування	<i>0-5 балів</i>	<i>6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням	Низький рівень знань теоретичних питань	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями
Тестування знань і вмінь	<i>0-5 балів</i>	<i>6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Вірно вирішено менше 60 % тестів	Вірно вирішено 60-74 % тестів	Вірно вирішено 75-89 % тестів	Вірно вирішено 90 % і більше тестів
Екзамен	<i>0-17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням.	Низький рівень знань теоретичних питань.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями.

Критерії оцінювання для здобувачів заочної форми навчання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання завдань	<i><17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Завдання не виконано	Завдання виконане, але деякі питання не розкриті, мають місце неточності	Завдання виконане, але мають місце незначні неточності	Завдання виконане, всі питання розкриті
Експрес-опитування	<i>0-5 балів</i>	<i>6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням	Низький рівень знань теоретичних питань	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями
Тест множинного вибору	<i>0-17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Вірно вирішено менше 60 % тестів	Вірно вирішено 60-75 % тестів	Вірно вирішено 76-90 % тестів	Вірно вирішено більше 90 % тестів
Екзамен	<i>0-17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням.	Низький рівень знань теоретичних питань.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями.

5.3 Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	3,6,9,12,15 тиждень
2	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	кожну пару
3	Обговорення та самокорекція виконаної домашньої роботи студентами	через кожне практичне заняття
4	Перевірка та оцінювання письмових завдань	3,6,9,12,15 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання. **НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)**

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В.

Гурина та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.

2. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.

3. Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 488 с.

4. Довгопол Н.В., Полозова Т.В., Радченко М.О. Бухгалтерський облік: навч. посібник для студентів усіх форм навчання спеціальності 051 –Економіка/ Н.В. Довгопол, Т.В. Полозова, М.О.Радченко. Харків: ХНУРЕ, 2021. 300 с.

5. Довжик О.О., Подгорський В.П. Звіт про фінансові результати: підходи та особливості складання відповідно до міжнародного досвіду. *Агросвіт*. 2022. № 17-18. С. 54–60.

6. Косяк А. П. Бухгалтерський облік II : навч. посібник / А. П. Косяк, А. В. Зубенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 326 с

7. Лаговська О.А., Кузь В.І., Легенчук С.Ф., Кучер С.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : підручник. Київ : Кондор, 2018, 418 с.

8. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: підручник. 4-е вид. Київ : Каравела, 2018. 676 с.

9. Лисиченко О.О., Атамас П.Й., Атамас О.П. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 356 с.

10. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ: Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с.

11. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. 2-ге вид., випр. і доп. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. 440 с.

12. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Київ : Алерта, 2019. 316 с.

13. Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 2-ге вид. доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. 192 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. **Бухгалтерський облік** : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 Облік і оподаткування, 051 Економіка, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля, 073 Менеджмент денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня/ Довжик О.О. - Суми, 2024. – 142 с

2. **Бухгалтерський облік** : методичні рекомендації щодо проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, Спеціальності D3 Менеджмент, денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня/ Довжик О.О. - Суми, 2025 –57с.

3. **Бухгалтерський облік** : методичні рекомендації щодо самостійної роботи для здобувачів вищої освіти, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, Спеціальності D3 Менеджмент, денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня/ Довжик О.О. - Суми, 2026 –37с.

6.2. Додаткові джерела

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х. : «Видавництво «Форт» , 2016. 447 с

2. Максимова В. Ф. К 17 Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит». Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с.

3. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / за ред. Г.М. Давидова. Кропивницький : ПП „Ексклюзив-Систем” , 2017. 248 с.
Крупка Я. Д., Задорожний З. В. та ін. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.

4. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 4-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 572 с.

6.3. Інші джерела

6.3. 1. Інформаційні ресурси

1. Фінансовий облік-1: конспект лекцій / укладач І. М. Бурденко. Суми : Сумський державний університет, 2018. 85 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/68006/1/Burdenko_finansovyi_oblik.pdf

2. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. О. Осмятченко, Т. І. Тесленко, О. М. Герасименко, Л. В. Титенко [та ін.]. Київ : Простобук, 2017. 552 с. URL: http://localhost:8080/xmlui/handle/123456789/261_8

3. Податковий кодекс України: Кодекс від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/T10_2755?an=23866

4. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів: Наказ Міністерства фінансів України від 09 грудня 2011 р. № 1588. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/RE20300?an=1>

5. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

6.3.2 Програмне забезпечення

1. Методичний комплекс «Бухгалтерський облік» на основі платформи Moodle. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=293>